

Månadsnytt

Årgång 19 - Nr 7 - November 2003

Sveriges Pensionärsförbund - Seniororganisationen i tiden
Karlskogaföreningen

Spänstiga damer på cykeläventyr i Europa

Att fyra pensionerade damer tar tåget till Österrikiska gränsen för att sedan under en veckas tid cykla längs Donaus stränder till Wien hör väl inte till vanligheterna. Men det var vad som hände när våra medlemmar Gunnel Avander, Kerstin Baggström, Barbro Blomberg och Lillebil Sucksdorff i september förverkligade sin idé.

Klara för den första dagsetappen på cykel vid Linz med floden Donau i bakgrunden. Från vänster: Kerstin Baggström, Barbro Blomberg, Gunnel Avander och Lillebil Sucksdorff.

Almanackan

(Sparas lämpligen till nästa nummer av Månadsnytt)

Manusstopp för nästa nummer av Månadsnytt, torsdagen den 20 november.

Distribution, fredagen den 28 november.

Tisdagen den 4 november kl. 14.00

Missionskyrkans samlingssal. Vetgiriga veteraner. Gertrud Rullander: Hur hålla sig frisk. Kaffeservering. Medarrangör: Medborgarskolan.

Lördagen den 8 november kl. 10-12.30

Träffen. Ola och Torsten: Kalligrafi och akvarellutställning. Kl. 11.00 underhåller Sune Olson och Sven Charlie. Kaffeservering.

Måndagen den 10 november kl. 14.00

f.d. Folkets Hus A-sal. Kommunen inbjuder till Årets pensionärsdag. Medverkande: Kommunalarbetsrådet Margareta Karlsson. Orkestern Einar Perssons vänner. Allsång. Kaffeservering och dans.

Torsdagen den 13 november kl. 14.00

Träffen. Kafferepet.

Lördagen den 15 november kl. 10-12.30

Träffen. Utställning: John Waller presenterar valda delar av Herbert Walås konstsamling. Kl. 11.00. Pelle Nilsson: "Piraten". Kaffeservering.

Lördagen den 22 november kl. 10-12.30

Träffen. Utställning: John Waller visar valda delar av Herbert Walås konstsamling. Kaffeservering.

Torsdagen den 27 november kl. 14.00

Missionskyrkans samlingssal. Månadsmöte med info. Brottsförebyggande polisen Kenneth Sundkvist: Tillfället gör tjuven. Kaffeservering och lotterier. **Kafferepet:** Se Månadsmötet. Förhandsanmälan till tel. 302 40 eller 353 61.

Lördagen den 29 november kl. 10-12.30

Träffen. Utställning. Kl. 11.00. Sång av Nordkvistarna. Adventsfirande med glögg och pepparkaka. Kaffeservering.

Tisdagen den 2 december kl. 14.00

Missionskyrkans samlingssal. Vetgiriga veteraner. Ulla och Jan-Erik Averås: En resa i Peru. Kaffeservering. Medarr: Medborgarskolan.

Fredagen den 5 december kl. 14.00

SPF Nickkällan. Underhållning och allsång med SPF-kören och Allis. Välkomna

Lördagen den 6 december kl. 10-12.30

Träffen. Julmarknad. Kl. 11.00 Leif Björk: Sång och musik. Kaffeservering.

Torsdagen den 11 december kl. 14.00

Missionskyrkan. Månadsmöte med föreningsinformation och Luciafirande. Kaffeservering och lotterier. Förhandsanmälan till tel. 302 40 eller 353 61.

Lördagen den 13 december kl. 10.00-12.30

Träffen. Julmarknad. Kl. 11.00 Grundskolans Lucia. Kaffeservering.

Fredagen den 19 december kl. 17.00

Solbringingen. Traditionellt Julbord. Pris:140:-. Max 80 personer. Anmälan till exp. 302 40.

Lördagen den 20 december kl. 10.00-12.30

Träffen. Julfirande. Kaffeservering.

Vi hälsar följande nya medlemmar välkomna

Gunnar Boberg, Storängsvägen 12

Aina Bucher, Bergsmansgatan 16 A

Ulla Gavelin, Sjöviksgatan 2

Margaretha Haglund, Bangatan 10 C

Allan Hede, Sunnavägen 15

Margareta Liljeqvist, Bergmästarevägen 11 C

Anita o Willy Lindqvist, Noravägen 34 A

Eric Nilsson, Rostarevägen 18

Terttu Sarajärvi, Kamratstigen 6

Karin Sillanpää Nyström, Gustavsgatan 18 A

Harry Söderberg, Elviravägen 5

Redaktör och ansvarig utgivare: **Bengt Aldén, tel 370 24, 070-604 51 50. E-post: 058637024@telia.com**
Kansli och expedition: **Solbringingen, 691 83 Karlskoga. Tel 302 40. Öppen varje vardag kl. 10-12.**
Föreningens ordförande: **Yngve Eriksson, tel 516 54. E-post: birgitta.eriksson@mbox320.swipnet.se**
Föreningens sekreterare: **Ulla Averås, tel 72 53 00. E-post: ulla.averas@privat.utfors.se**
Föreningens kassör: **Lennart Johannesson, tel 510 14. E-post: me98044@elvis.swipnet.se**
Föreningens Internet hemsida: **www.spf.karlskoga.just.nu**
Föreningens postgiro: **94 41 25-4**
Tryckning: **Karlskoga Grafiska, tel 300 53. E-post: grafiska@telia.com**

Glädjande medlemsökning

I det här numret av Månadsnytt kan vi hälsa inte mindre än tolv nya medlemmar välkomna i vår förening. Den 1 oktober är nu medlemsantalet uppe i 1417.!!!

Även på riksplanet fortsätter SPF:s fina medlemsökning.

Med tanke på att befolkningsunderlaget fortsätter att sjunka i kommunen är det mycket glädjande att vår förening inte bara kan hålla medlemsantalet uppe utan till och med öka detsamma. Det måste betyda att många tycker att vi är en aktiv

förening som är förenat med fördelar att tillhöra. Men det betyder också att valda funktionärer har ett stort ansvar att förvalta när det

gäller att driva föreningens verksamhet vidare.

Men ett önskemål från funktionärerna är att fler, både nya och gamla, medlemmar oftare deltar i våra olika aktiviteter och träffar. Återkommande arrangemang är ju t.ex. Lördagsträffen i vår klubblokal på Hotellgatan, vetgiriga veteraner, Månadsmötena för att nu bara nämna några andra. Under tidningens rubrik Almanackan och i den s.k. Lat-hunden finns fler tips. Välkomna.

Omfattande arbete inför årsmötet

Styrelsen, valberedningen m.fl. är nu i full gång med förberedelserna inför det kommande årsmötet den 29 januari 2004.

Samordnarna för våra olika verksamheter ombedes lämna in en kort verksamhetsbeskrivning för årsberättelsen till sekreteraren senast den 9 december.

Den 16 december ska valberedningen lämna ett preliminärt förslag på namn till de olika posterna i vår mycket omfattande verksamhet. Valberedningen vädjar därför till medlemmarna att solidariskt ställa upp för föreningen. Många gånger ger de

olika uppdragen också möjlighet till trevlig samvaro och stimulans. Därför, hjälp valberedningen och föreningen och ta tillvara dina intressen som pensionär.

Med utgångspunkt från årets ekonomiska utfall ska en preliminär budget för 2004 presenteras och den 12 januari ska kassören för styrelsen presentera en resultat och balansräkning för 2003.

Snart kommer snön!

Inför den kommande vintern kommer en vädjan från våra "Brevduvor" som delar ut Månadsnytt m.m. i villaområden. Skulle snön ligga djup, underlätta gärna utbärningen genom att skotta framför era respektive brevlådor. En vädjan som säkert tidningsbud och brevbärare instämmer i.

Enkät om möteslokal

För några år sedan höll föreningen sina månads- och årsmöten i Källaren i f.d. Folkets Hus. Men i och med alla turer kring avvecklingen av verksamheterna i Folkets Hus flyttades dessa möten till Missionskyrkans samlingshall.

Detta har under några år i stort sett fungerat bra lokalmässigt och möjligheten att på ett smidigt sätt kunna servera kaffe har varit ett plus. Närheten till parkeringsplatser har också varit tillfredställande. Samlingshallens begränsning är dock att den vid vissa tillfällen har varit för liten.

Nu sköter kommunen uthyrningen av Källaren och PRO, Kommunals pensionärsförening m.fl. använder regelbundet Källaren som möteslokal. (Lokalhyran är dock 500 kronor högre än i Missionskyrkan). Projekt Prisma som övertagit lunchserveringen på "Terrassen" kan för en billig penning erbjuda kaffe med tillbehör i Källaren.

Från ett antal medlemmar har det framkommit önskemål att vi ska flytta tillbaka till Källaren. Ärendet har också diskuterats i styrelsen men för att få ett bättre underlag för ett sådant beslut efterlyses medlemmarnas syn på detta.

Vad tycker ni? Ring eller skriv till expeditionen eller styrelsen eller e-posta till 058637024@telia.com.

Årets golfsäsong avslutad

Måndagen den 22 september avslutades årets SPF tävlingar i golf med en s.k. Scrambletävling över nio hål. Denna tävling vanns av lag Rolf Gustavsson, Per Stenström och Sven Olsson.

Därefter samlades man till en gemensam lunch och prisutdelning. Samtidigt avtackades Magne Gustavsson och Per Stenström med blomsterbuketter för att de på ett förtjänstfullt sätt tjänstgjort som tävlingsledare under året.

Serietävlingarna

Herrklassen:

- 1 Egon Persson, 66 poäng
- 2 Rolf Gustavsson, 58 poäng
- 3 Janne Elgh, 49 poäng
- 4 Bengt Aldén, 37 poäng
- 5 Börje Berg, 37 poäng
- 6 Per Stenström, 35
- 7 Magne Gustavsson, 31 poäng
- 8 Sten Lindstedt, 30 poäng
- 9 Allan Johansson, 29 poäng
- 10 Jan Börjesson, 23 poäng

Damklassen:

- 1 Elvy Persson, 36 poäng
- 2 Britta Persson, 28 poäng
- 3 Laila Silberfeldt, 24 poäng
- 4 Inga Svensson, 17 poäng
- 5 Ulla Gustavsson, 16 poäng
- 6 Anita Olsson, 16 poäng
- 7 Berit Johansson, 13 poäng
- 8 Sinikka Westberg, 13 poäng
- 9 Marie-Louise Odmark, 12 poäng
- 10 Britta Stenström, 11 poäng

Från vänster: ordföranden Yngve Eriksson, Magne Gustavsson, Ulla Gustavsson och Per Stenström. Yngve och Ulla var prisutdelare och överräckte blommor till Magne och Per.

SPF:s Riksmästerskap i boules 2003

För tredje året i rad deltog lag från SPF Karlskoga i SPF:s Riksmästerskap i boules som 2001 ägde rum på parkeringsplatsen vid Axevalla Travbana öster om Skara.

SPF Skaraborgsdistriktet, SPF Skara och den lokala bouleklubben Skara Petanque stod för arrangemanget. 201 lag deltog fördelat på 53 damlag, 59 herrlag och 89 mixlag. Det betyder att 603 spelare var igång samtidigt på hundratalet banor i två dagar. En stor men trevlig tävling där man möter människor med samma intresse från hela Sverige. Banorna var varierande med en del hårda och en del mjuka partier och en hel del småsten som gjorde dem svårspelade men utslagsgivande som det skall vara.

Första dagen, den 13 augusti, var vädret mulet och varmt men en svag vind mildrade värmen något. Dagen därpå var mycket blåsig och några regnskurar drog snabbt förbi men när finalspelet började bröt en regnstorm ut. Men då hade vi redan anträtt vår hemresa.

Herrlaget, som bestod av Sture Ström, Tore Eriksson och Uno Andersson, vann tre och förlorade tre matcher och slutade i mitten av herrklassens resultatlista medan mixlaget som bestod av Bert Andersson, Monica Eriksson och Birgit Liljeroth hamnade på nedre halvan i sin klass med en seger.

Karlskogalagen från vänster: Sture Ström, Tore Eriksson, Birgit Liljeroth, Bert Andersson, Monica Eriksson och Uno Andersson.

Vi träffade många trevliga människor under och mellan de olika matcherna alla med ett gemensamt intresse – boules. Boules är ju en mycket social sport som kan utövas i alla åldrar och man blir mer och mer erfaren ju äldre man blir och ju mer man spelar. En vunnit match är en lycka medan ett nederlag inte är hela världen. Välkommen till våren och prova själv.

Text: **Sture Ström**

Mitt möte med en ”ung” människa

Ibland kan man träffa på människor som är något alldeles extra. Så skedde när vi var i Skara och spelade SPF:s Riksmästerskap i boule. Första dagens mötte vi ett lag från Valle härad som ligger mellan Skara och Skövde. Laget innehöll en man som jag förstod inte var född igår men som var riktigt bra.

När vi kom till tävlingsplatsen tidigt andras morgon stod han redan där och träningskastade och jag fick en pratstund med honom. Det visade sig att han hette Arvid Johansson och var född 1917, alltså 86 år gammal eller skall vi säga ung. Han var ensamstående och spelade boule varje dag.

Han tillhörde Skövdeklubben Bon-Bon och spelade ca 500 matcher per år och hade tidigare deltagit i bl.a. SM. Årets SM hade han avstått från då han tyckte att det blev för ”durt” att bo i Göteborg i en vecka och spela för få matcher. Han skulle istället lägga pengarna på en bouleresa till Frankrike till hösten. ”Det gör inte så mycket om det inte går så bra idag – på lördag är det en ny tävling.” Han tyckte att boule var bra för man får vara ute, röra på sig och använda hjärnan för att tänka ut hur man ska spela nästa klot.

När han inte spelade boule satt han ofta vid sin dator.

- Jag har skaffat en riktig dunderdator och det är mycket att lära för att kunna utnyttja alla program och surfa på Internet. En dag var jag ute i skogen och fotograferade en snigel. Då funderade jag på hur de fortplantar sig och på Internet fanns det mycket om sniglar men inget om fortplantningen så jag fick kontakta Naturhistoriska i Göteborg så nu vet jag, berättade Arvid Johansson.

Både boule och datorer hade han börjat med efter fyllda åttio. Det är bara att hoppas att man själv får vara lika frisk och vetgirig när man blir bortåt de nittio.

Text: Sture Ström

Stig Fransson berättade om ett emigrantöde på Träffen

Lördagen den 27 september blev det fullsatt på Träffen när Stig Fransson berättade och visade bilder om en emigrantfamiljs verklighet i det stora landet i väster.

Till grund för Stigs berättelse låg hans intresse för hur släktingarna på hans mors sida hade klarat sig sedan de i slutet på 1800-talet emigrerade till Amerika. Dokumentationen har skett genom släktforskning, brev, inspelade band, besök i Amerika och intervjuer med sentida släktingar.

Stig Franssons beundran var allra störst för kvinnornas roll och villkor. Deras insatser och lojalitet var av helt avgörande betydelse, både innan de emigrerade och även sedan de kom till Amerika.

Väl framme i Amerika följde de emigrantvägen västerut och de slog sig så småningom ner som nybyggare i Nebraska.

Men landskapet utan nordisk grönska och ordentliga träd blev en chock för många. I Fort Kearney varnade man t.ex. ännu barnen för indianer. Släktingen Johanna med bräcklig hälsa kom att vantrivas på grund av landskapet, klimatet och längtan hem till Sverige. Medan hennes man Johan fann sig relativt bra tillrätta.

Allt nog klarade sig släktingarna så småningom bättre och nu finns det ättlingar från det gamla Sverige i sjunde generationen i det nya landet i väster.

För sitt intressanta och tankeväckande föredrag fick Stig välförtjänta applåder och en gåva.

Karlskoga kommun inbjuder till Årets pensionärsdag

i f.d. Folkets Hus A-sal

Måndagen den 10 november

kl. 14.00

Program:

Kommunalrådet Margareta Karlsson.

Orkestern Einar Persson vänner.

Allsång, kaffe o dans.

Välkommen!

Inbjudan till kulturdag

SPF Örebrodistriktet inbjuder till kulturdag i Lundhagskyrkan i Hovsta den 5 november kl. 13.30. Entré: 75:- inkl. kaffe.

Nils Axelström hälsar välkommen. Cecilia Hagen kåserar om sitt författarskap. TU-Gubbs spelar 50-tals musik. Alf Rune kåserar och visar bilder om Örebro som hamn- och sjöstad. Avslutning 16.30. OBS! Anmälan senast 3 nov. till exp. tel. 302 40. Samåkning får ordnas.

Prioritering inom vård och omsorg

Såväl landstingen som kommunerna är numera sjukvårdshuvudmän. Genom olika reformer under 1900-talet har omfattande hälso- och sjukvårdsansvar överförts till den kommunala vården. Samtidigt har landstingens sjukvård genomgått omfattande förändringar med alltmer öppna vårdformer, färre sjukhusplatser och kortare vårdtider.

Både landstingens och kommunernas ansvar regleras i Hälso- och sjukvårdslagen. Där finns bl a de regler som gäller för prioritering av hälso- och sjukvård och som antogs av riksdagen 1997. De innebär att både landsting och kommuner ska ge vård med respekt för alla människors lika värde och den enskilde människans värdighet.

Riksdagsbeslutet innehåller också riktlinjer för prioriteringar i form av indelning i prioriteringsgrupper.

Prioriteringsgrupp 1

Vård av livshotande sjukdomar. Vård av sjukdomar som utan behandling leder till varaktigt invalidiserande tillstånd eller förtidig död. Vård av svåra kroniska sjukdomar. Palliativ vård och vård i livets slutskede. Vård av människor med nedsatt autonomi.

Prioriteringsgrupp 2

Prevention. Rehabilitering/rehabilitering.

Prioriteringsgrupp 3

Vård av mindre svåra akuta och kroniska sjukdomar.

Prioriteringsgrupp 4

Vård av andra skäl än sjukdom eller skada.

I dagsläget är det uppenbart för alla att samhällets resurser inte räcker till för att möta alla de behov av hälso- och sjukvård samt omsorg som föreligger. Det innebär att prioriteringar måste göras. Sådana beslut tas på alla nivåer i verksamheten, genom politiska beslut, på den administrativa ni-

vån och i vardagsarbetet i vården. Ofta är de både omedvetna och outtalade.

Erfarenheten av prioriteringsarbetet hittills visar att vare sig landstingen eller kommunerna själva uppfattar kommunerna som sjukvårdshuvudmän och samarbetspartners. Kommunerna har därför inte aktivt deltagit i det utvecklingsarbete kring prioriteringar inom vården som initierats på flera håll i landstingen.

För den enskilde vårdtagaren, de anhöriga och medborgarna i allmänhet är det viktigt att de prioriteringar som görs inom vård och omsorg sker öppet med full insyn och efter medverkan av företrädare för avnämarna. Av den anledningen är det viktigt att bl a vi som sitter i KPR aktualiserar frågan inom rådet och får till stånd en diskussion om hur prioriteringarna kan utformas under medverkan av pensionärsorganisationerna.

Ulla Averås

Vakanser på Träffen

Ossian Wennberg meddelar att det tyvärr har uppstått några vakanser bland de som hjälper till på vår klubblokal Träffen.

Det behövs t.ex. några fler värdar/värdinnor som kan hjälpa till med servering m.m. under några lördagsförmiddagar.

Ledningskommittén för Träffen vill också ha hjälp med några andra befattningar. För mer information ring Ossian Wennberg tel. 505 53.

Hur hålla sig frisk

Vetgiriga Veteraner får den 4 november besök av Gertrud Rullander. Gertrud är känd bland annat från deltagande i TV:s hälsoprogram "Livslust". Här är några utdrag från hennes tidningsartiklar:

"Lämnade vården för att bli frisk"!

"I 40 års tid sökte Gertrud hjälp. Ingen läkare förstod vad som var fel. Till slut tvingades hon bli sin egen läkare och efter åtta månader var hon frisk! Nu hjälper hon andra."

"Jag lärde min kropp att läka sig själv!"

"Kroppen behöver hjälp till självhjälp":

"Jag har fått livet tillbaka flera gånger!"

Gertrud är ute och håller föredrag och har mottagning för patienter. Hon bor numera på Lunna gård i Hammar i södra Närke. Under åren 1980-87 var hon bosatt i Karlskoga och arbetade bland annat för Claes Ulrik Winberg och senare inom Nobel Dataservice AB.

Anders Jones

”Näckens” reseäventyr

Ett femtiotal medlemmar hade mött upp för att lyssna till Bertil ”Näcken” Johanssons reseberättelse vid höstens första månadsmöte den 25 september.

Efter ett ”Hjärtligt välkommen” kunde Inge Liljegren också konstatera att Höstutflyktens tipspromenader i Ånnaboda fick tre klara vinnare. Alla med 12 rätt, nämligen Inga Leander, Margareta Källberg och Bertil Källberg. De tre får var sitt halvt kilo kaffe i pris.

Därefter gick ordet till vår gäst Bertil ”Näcken” Johansson.

- Efter genomgången Industriskola skulle vännen Stig L besökas i San Sebastian, Baskien, Spanien. Detta i en tid då resandet var mycket ovanligare och större sak än det är idag!

- Färden gick genom ett Europa, ännu sargat av andra världskriget. Paris ”gjordes” trots endast tre glosor franska och några engelska uttryck (som inga fransmän ville förstå!) men kroppsspråk och ett gott humör hjälpte till!

- Allt efter resan gick söderut kunde jag konstatera en allt högre ljudnivå i tågkupén! Det sydländska temperamentet talade sitt tydliga språk. Väl framme i San Sebastian ordnades ett inneboende i en spansk familj genom Stig L:s försorg. En familj med två utomordentligt vackra döttrar, varav den ena senare skulle bli Stigs hustru, berättade Bertil.

Många dråpliga minnen relaterades bl. a. besök på Playan. Dåtidens badbyxor av Tarzanmodell var högt skurna. Skyltar fanns väl på stranden liksom outtalade regler, men de förstod inte jag.

En flickskola fanns tydligen i närheten och de flickorna kom också till stranden, där det också fanns badbryggor ute i vattnet!

En sådan intogs. Hejningar och vinkningar vidtog. Nästa dag upprepades detta, men ve och fasa!! Plötsligt kom Guardia Civil, Spaniens hårdföra polis. De tog mig med till polisstationen och många tankar for genom mitt huvud! Vad har jag gjort? Vem har jag förväxlat med? Nåja, det hela redde upp sig, men därefter visste Bertil att man inte fick vara på damernas badbrygga (det stod ju på skylten)! Man fick ej heller uppträda i svensk modell av Tarzanbadbyxor utan det var badshorts som gällde! Detta enligt ännu bevarade dokument från polisstationen.

Det blev också några minnesvärda danskvällar, där en plötslig trumvirvel inte betydde en stilla dans utan en desto mer eldig Pasodoble. Det satte mitt obefintliga danskunnande på svåra prov. Boulespel och tjurfäktningsbesök i Pamplona hanns också med. Utsökt mat i det spanska hemmet blev också minnen.

Men tiden gick snabbt och snart bar det hemåt. Den sydligare mentaliteten, med livliga samtal i kupén, avlöstes i Tyskland av ett mera preussiskt snitt. Åter på fosterjorden blev det tystare och tystare ju längre norrut man kom, men också allt närmare hemmet.

Sedvanligt utsökt kaffe med dopp tillsammans med trevliga bordssamtal avslutade Månadsmötet.

Pressmeddelande

SEB Trygg Liv sänker pensionerna

SPF protesterar mot SEB Trygg Livs beslut att sänka pensionerna för alla som pensionsparat under många år för en tryggad ålderdom.

I alla tider har försäkringsbolagen lovat storstilad avkastning för dem som sparar i pensionsförsäkringar. En ränta på 15 till 25 procent var ett effektivt säljarargument under 70- och 80-talen. Det är många som på detta sätt lockades att under hela den yrkesverksamma tiden göra inbetalningar, ofta trots knappa förhållanden. Inte minst gäller detta kvinnor som tidigare haft små inkomster, d.v.s. där man kunnat förutse en låg allmän pension. Av familjeinkomsten har man satt av till en privatpension som skulle göra det möjligt att trots låg eller ingen ATP ändå behålla en rimlig levnadsstandard.

Chefen för SEB Trygg Livs kundrelationer går nu ut med ett brev där han, utan att rodna, talar om att man kommer att sänka alla privatpensioner med, i första omgången, sju procent. Och med ett hot om att sänkningen framöver kan bli betydligt större.

Det finns anledning att tänka sig för mer än en gång innan man tecknar en ny försäkring i bolaget SEB Trygg Liv.

Carl Larsson - lycklig familjen

Rubriken för Marianne Torst

Vid Vetgiriga Veteraners träff tisdagen den 7 oktober höll Marianne Torstensson ett mycket intressant och inlevelsefullt föredrag om Carl Larsson, hans Karin och de åtta barnen och naturligtvis Carl Larssongården i Sundborn, som här återges i ett koncentrat.

Det finns i de flesta kulturer bilder som alla känner igen. Det behöver inte alls röra sig om stora mästerverk eller internationellt kända storverk inom konsten. I Sverige gäller detta framför allt Carl Larssons bilder från hemmet i Sundborn. Carl Larssons ställning i svensk konst är unik. Det råder väl ingen tvekan om att han är vår mest folk-käre konstnär. Hans hem i Sundborn är det mest avbildade, beundrade och efterbildade av alla svenska hem, nästan en nationalklenod.

I en svensk heminredningstidskrift hade man för någon tid sedan en artikel om Carl Larsson-hemmet med rubriken: "Hemmet som aldrig blir omodernt". Men det stämmer inte riktigt. För på 30-talet gällde funktionalismens tid och då var Carl Larssonstilen "ute". Nåja, tiderna förändrades och Carl Larsson-stilen blev populär igen. Till och med Ikea har hämtat idéer därifrån.

Även Carl Larssons målningar har haft sina nergångar. År 1943 såldes en liten akvarell på Buko'wskis auktioner för 4.135 kr. Samma målning gick år 2002 för 520.000 kr!

Hemmet i Sundborn tycks dock ha ett evigt liv. Det är ett "allkonstverk" skapat i ett teamwork mellan Carl och hustrun Karin. Karin studerade ju också konst då de träffades i Paris. Men så småningom blev det barnen, inte mindre än 8 barn-ängar, som tog över. I stället blev det konsthantverk som Karin ägnade tid åt. Karin kom dock att bli Carls bästa kritiker. Ingen tavla ansågs färdig innan Karin sagt sitt!

Strindbergs "En blå bok"

Vem var han då allas vår Carl Larsson, skaparen och avbildaren av detta solskenshem? Jo, han var ju öm och barnkär, lyckligt gift, glad, humoristisk, vänfast och generös. Dock skulle det visa sig att "vännen" August Strindberg i "En blå bok" avundsam beskrev Carl Larsson i kapitlet "Hop-

ljugna karaktärer" som en faslig figur på alla tänkbara sätt! Även Karin fick klä skott för Augusts illvilliga syn på det lyckliga äktenskapet och den välartade barnskaran.

Det finns dock i Carls väsen en ådra av disharmoni som tidvis gav djupa depressioner. Detta grundade de sig troligen i hans olyckliga barndom som beskrivits i självbiografen "Jag". Där skildrade han sin barndom som "helvetet på jorden"! Han måste mycket tidigt hjälpa till med allehanda tunga arbetsuppgifter i hemmet. Det var fadern som var så hård, medan modern var mera vän och hjälpsam.

Kunglig medalj men också motgångar

Men i skolan upptäcktes snart hans anlag för teckning, så han hjälptes in på konstakademin s.k. "Principskola". Där utvecklades han så att han antogs som tidningsillustratör med betalning. Studierna på Konstakademin fortsatte parallellt. Där fick han den högsta elevbelöningen, nämligen "Den kungliga medaljen".

Så småningom blev det Paris, där han senare skulle träffa Karin. Men Carl började få motgångar. Han refuserades på "salongerna" och han blev allvarligt sjuk och pengarna tog slut. Räddningen kom då Karl Nordström tog med sig Carl till en liten ort utanför Paris, där konstnärerna ägnade sig åt friluftsmåleri, som kommit på modet genom impressionisterna. Man målade ögonblicksbilder från vardagslivet. Där i Grez skulle Stockholmspojken Carl Larsson upptäcka naturen och finna sin stil som friluftsmålare och där skulle han träffa sin Karin, två vändpunkter i Carls liv samma år 1882. Omedelbara framgångar kom, vilket resulterade i att han blev antagen på "salongerna".

Carl friade till Karin

Carl friade nu till Karin, fröken Bergö, och svaret blev positivt. Carl skrev då till Karins föräldrar om läget och fick omgående svar: "Vi känner Eder icke och ändå lämna vi Eder det dyrbaraste vi hava, vårt barn. Svik oss icke!" Räddningen för Carls ekonomi och därmed för äktenskapet blev Carls

far eller ”hopljugen karaktär”

enssons föredrag för Vetgiriga

Marianne Torstensson i samspråk med programansvarige Anders Jones.

uppdrag att illustrera ”Fältskärens berättelser”, Zacharias Topelius stora verk i tre tjocka delar. Carl och Karin kunde nu gifta sig den 12 juni 1883 i Adolf Fredriks kyrka. Sex månader fick Karin vänta på att bli med barn, vilket oroade henne mycket! Men till oro fanns ingen grund, ty ytterligare 7 barnsängar väntade efter den första dottern, Susanne.

År 1885 flyttade de tillbaka till Sverige. I Göteborg blev kontakten med den stenrike mecenaten Pontus Fürstenberg en framgång. Han köpte många tavlor av Carl.

Sundborn

Men så kom då i slutet av 1880-talet denna gåva från Karins föräldrar, som skulle bli så avgörande i makarna Larssons liv, nämligen Lilla Hytnäs i Sundborn! Det var ett litet timmerhus som skulle komma att omvandlas till ett av världens mest kända och avbildade hem. Huset användes i 12 år av makarna Larsson som sommarnöje innan de 1901 flyttade dit permanent.

Hur kom det sig då att han så småningom blev ”Hemmets målare”? Det var en regnig dag, då Carl inte kunde gå ut i naturen och måla. Då kom Karin med förslaget, att han skulle måla det han såg inomhus. Och första tavlan blev till då Pontus satt i skamvrån. Det var så det började, mest på lek.

Men sedan blev det många interiörer från hemmet. Genombrottet för Sundbornsmålningen skulle komma vid den berömda Stockholmsutställningen 1897. Det blev rena ”braksuccén” med Carls målningar från vardagslivet där hemma. Så började det. Sedan skulle det Larssonska hemmet göra sitt segertåg ut i Europa.

Före sin död hade Carl skrivit så här: ”Skulle jag dö, vilket nog kan hända, så tänker jag mig att hemmet likväl fortsätter, fastän ej likadant. Ett hem är inte något dött, utan något levfande, och som allt sådant måste det lyda livfets lag,

måste förändras stundligen, i bästa fall få ett långt lif, för att dock slutligen upphöra. Men jag tänker mig gärna mitt hem fortsatt genom generationer!”.

60.000 besökare varje sommar

Tänk så bönhörd han blev! Tänk om han vetat att hemmet ännu efter 100 år är en samlingsplats för släkten och att 60.000 turister skulle strömma genom huset i Sundborn varje sommar! Hemmet är ju inte bara Carls verk, det var ju ett teamwork! Men det var ju Carls målningar som gjorde hemmet berömt! Karin fick tampas med snickare och målare under alla tillbyggnader som tillkom.

Man måste förundra sig över hur Karin fick tid att, samtidigt med hemmets och barnens skötsel, utvecklas till en betydande nyskapande textilkonstnärinna! Karins textilier, gobelängvävnader, broderier och gardinuppsättningar var i en helt ny självständig stil. En strikt stil, helt olik den förhärskande jugendstilen, med dess växtmotiv och böljande kurvor.

Mycket i den idylliska bilden av Sundbornshemmet stämde överens med verkligheten. Men där fanns förstås bekymmer – där som på annat håll. Carl avled lugnt och stilla 1919. Han blev 66 år. Hans sista ord var ”Karin, nu dör jag!” Karin överlevde sin man med 9 år, hon blev 69 år.

Text: Anders Jones. Foto: Jan-Erik Averås

26 mil på cykel längs Donaus stränder till Wien

Efter inhämtande av noggrann information och planering beslöt sig våra fyra medlemmar **Gunnel Avander, Kerstin Baggström, Barbro Blomberg och Lillebil Sucksdorff** i september att försöka cykla de 26 milen längs Donaus stränder till Wien.

Med Interrailbiljetter på fickan startades färden med tåg från Degerfors station för att sedan via Malmö och Hamburg, tidigt klockan fem på morgonen den 10 september, grymt tidigt, stiga av tåget i den tysk-österrikiska gränsstaden Passau.

I väntan på att uthyrningsfirman skulle öppna ”gjorde” de staden. Efter en stärkande frukost kunde sedan cyklarna hämtas ut och lastas på de särskilda godsvagnar för cyklar som finns på tågen i Österrike.

Väl framme i staden Linz startades själva äventyret genom att cykla längs den mäktiga floden Donaus stränder till Wien. En sträcka på 26 mil! (Motsvarande sträckan Karlskoga-Stockholm). Cykelvägen gick ömsom på den högra och ömsom på den vänstra sidan av Donau. Färjeförbindelser finns tillgängliga för överfart till rätt sida av vägen.

Färden startade med en punktering

- Solen sken, fåglarna kvittrade och det var underbart vackert utefter floden, men redan efter tre kilometers cykling punkterades Kerstin Baggströms framring! Men med hjälp av vänliga människor kunde fälgband och innerslang bytas och färden fortsätta. På grund av förseningen denna dag avverkades bara tre mil.

- I fem dagar med varierande väder och på fina asfalterade cykelvägar, utan backar och ingen tra-

Under en färjeöverfart över Donau ses här i glatt samtal med några andra resenärer från vänster Kerstin Baggström, Gunnel Avander, Lillebil Sucksdorff och Barbro Blomberg.

fik, cyklade vi och njöt av den vackra naturen. Längs vägen passerade vi förtjusande vinodlarbyar och träffade många trevliga människor. Vi stärkte oss också med god mat och lyckades hitta trevliga övernattningsställen, berättar Barbro Blomberg.

En dag med måttligt regn tillryggalade de sex mil, men en dag när det var ihållande dagsregn gav de upp vid lunchtid efter fyra mil, och hamnade hos Pension Hirsch i Tulln. Frau Hirsch hjälpte då till att torka deras blöta kläder och lät sedan sonen skjutsa dem till ett trevligt lunchställe, och lånade dem varsitt paraply så att de skulle kunna ta sig tillbaka torra. De mötte många tjänstvilliga och trevliga människor under hela resan.

Kulturella begivenheter

Resans kulturella höjdpunkter var ett besök i Kloster Melk med sin barockkyrka och sitt bibliotek. Under de tre och en halv dagarna i Wien besökte de Stefansdomen, Hofburg, Schönbrunn, Secession, Hundertwasserhaus och Belvedere m.m. Jugendkonstnären Gustav Klimts (1862-1918) konst såg de i original på museerna och avbildad på allting från T-shirts till askfat till nyckelringar. Hans mest berömda tavla är Kyssen.

Sista kvällen i Wien på Heurigerlokal i Stammersdorf.

- En av kvällarna gick vi på konsert i Lichtensteinpalast med musik av Mozart och Strauss och som slutkläm Radetzkymarsch.

- Sommaren i Wien dröjde sig kvar med +26 grader varmt på dagarna och vi njöt av kaffe och Sachertorte på en uteservering där vi underhölls av gatumusikanter, akrobater och "levande statyer". Sista kvällen i Wien tillbringade vi på en Heurigerlokal i Stammersdorf. Det var ett genuint och

trevligt ställe. När vingården sätter ut en tallruska och tänder en lampa betyder det att nu kan man avsmaka årets vin, Heuriger, säger Barbro Blomberg.

- Den här resan var en unik och trevlig upplevelse som vi aldrig kommer att glömma, poängterar gemensamt Gunnel, Kerstin, Barbro och Lillebil.

Kostnaden

Tågfluffarkortet som gäller i Danmark, Tyskland, Österrike och Schweiz kostade 2.450 kronor, Kostnaden för

tågresan i Sverige tillkom liksom 450 kronor för cykelhyran. Väl framme var det bara att ställa in cyklarna i speciella godsvagnar så fraktades de tillbaka till uthyrningsfirman. Bra övernattningar med dusch, toalett och riklig frukost fanns från 15 till 27 euro per person. Meny med soppa, varmrätt och dessert kunde fås för 6,9 euro (en euro drygt 9 kr.).

Jo då, de hade ont i baken!

Text: Bengt Aldén

Ny bostad ?

BEKVÄMARE BOENDE

Har du funderat på om det inte börjar bli dags att se över hur du bor idag och hur du vill bo framöver?

HYRESRÄTT ?

I hyresrätten ingår underhåll och service utan extra kostnader. Det finns möjlighet att göra tillval till bra priser.

Kampanjerbjudande !

Att flytta innebär ofta att man får en del tråkiga extrautgifter. Flyttar du till Hyresbostäder är det tvärtom.

För att visa att du är välkommen bjuder vi på den första hyran och 50 % rabatt på 12:e hyran eller så betalar vi flytt/städkostnad upp till max 7000 kr.

Om du väljer Flytthjälp

Till och med flytten kan vara trevlig om du tar Hyresbostäder till hjälp. När du bestämt vilken dag du vill flytta kommer en flyttfirma och hjälper dig. Du får hjälp med att bära tunga möbler och möblerna mår bättre av att hanteras av ett proffs.

Vem städar ?

Du håller nog med om att det finns roligare saker att göra än att städa huset efter du har flyttat? På Hyresbostäder tycker vi att det ska vara roligt att flytta, så flyttar du in hos oss kan vi ombesörja städningen.

Detta erbjudande gäller t.o.m. 30/11-03

**Bobutiken
Skrantafallet 9 A
691 27 Karlskoga**

**Välkommen in !
Tfn: 0586-657 10**

SPF information på data

För den som har tillgång till data och Internet finns mycket att hämta om SPF på dess hemsida www.spfpension.se. Där finner man en mängd information med hög aktualitet. Inte bara länken SPF-aktuellt innehåller nyheter. Ta gärna en titt på de senaste utsända pressmeddelandena (under länken "Pressservice") eller "Brev från förbundsordföranden". I båda de sistnämnda fallen finns inslagen i s.a.s. omvänd kronologisk ordning. Läser man några stycken "bakåt i tiden" får man en god bild av förbundets policy i olika för pensionärerna viktiga frågor. Och glöm inte de f.n. 20 faktablad, en av medlemmarna mycket uppskattad källa till kunskap – som fylls på hela tiden!

Glöm heller inte att då och då titta på föreningens egen hemsida www.spf.karlskoga.just.nu.

Bokia

Gott Nytt Bokår!

Upplev något oväntat varje dag.
Nu har Låna & Läs fått in 60 nya böcker.

Låna & Läs är vår lånebokklubb med de bästa och senaste böckerna (plus den nya Nobelpristagaren). Läs hur många du vill och behåll en. Ett medlemskap kostar inte mer än 365:- per år och läsåret varar mellan 1/9 -03 – 30/8 -04. Välkommen in och hämta vårt nya Låna & Läs-magasin!

Låna & Läs
60 nya böcker
t o m 31/8 -04.
Behåll en!

365:-

Spongs

B O K H A N D E L

Bergsmansgatan 4, Karlskoga
Tfn 374 00 • Fax 398 32

SKA DU SÄLJA DITT HUS?

MED VÅR SÄLJARFÖRSÄKRING SLIPPER DU DYRA EFTERRÄKNINGAR.

Som säljare av din villa är du ansvarig för fel som upptäcks hela tio år efter att du har sålt huset. För att undvika obehagliga ävrraskningar har vi därför en särskild Säljarförsäkring. Den omfattar en professionell besiktning och ger dig ett ekonomiskt skydd under de tio år som du ansvarar för dolda fel, dvs fel som varken du eller besiktningsmannen lyckats hitta. Besiktningen innebär även att vi kan sätta etiketten Varudeklarerat på ditt hus. Det gör att ditt förtroende som säljare ökar och ditt hus blir mer attraktivt.

Försäkringsgivare: *Anticimex försäkringar AB*

Svensk Fastighetsförmedling

Bergsmansgatan 4, Karlskoga

Tel: 0586-552 00

E-post: sf.karlskoga@svenskkfast.se

www.svenskkfast.se

När Eldkvarn brann

Sammanställt av Bertil Edling

Ungefär den dag som du får detta nummer av Månadsnytt i din hand drabbades Stockholm för 125 år sedan av en stor eldsvåda, nämligen den 31 oktober år 1878. Den gav genljud i hela landet och blev långt fram i tiden ett sätt att datera historiska händelser efter i enlighet med telesättet ”när Eldkvarn brann”.

Vad var en Eldkvarn?

Eldkvarn var förr en benämning på ångkvarnar. Sådana började under 1800-talet ersätta gamla väder och vattenkvarnar, vilka var mycket oberäkneliga beroende som de var av rådande vind- eller vattenförhållanden. I Stockholm uppfördes i början av 1800-talet en väldig eldkvarn.

För byggandet av den jättelika ångmaskin som skulle driva kvarnstenarna engagerades ”ånggeniet” Samuel Owen från England. Ångmaskineriet drevs ursprungligen med ved och det lär ha gått åt närmare 5000 kubikmeter bryggved per år. Denna stora kvarnanläggning levde vidare under skiftande öden och många tillbyggnader. Sin storhetstid upplevde det på 1879-talet.

Modern och säker

Eldkvarn ansågs mycket modern och säker. Hissar förde arbetarna mellan olika våningsplan och ett sinnrikt paternosterverk såg till att mjölsäckarna kom på rätt plats. För brandsäkerheten var väl sörjt genom den stora vattencistern med 20.000 liter vatten som fanns på vindsplanet. Från den gick rörledningar till vattenposter på alla våningar.

Skulle ändå olyckan vara framme var chanserna goda att Stockholms nybildade toppmoderna ”brandcorps” snabbt borde kunna släcka branden. Ty den disponerade två stora ångsprutor dragna av ”brandtränade” hästar och var känd för sina effektiva uttryckningar i full galopp med klämtande klockor och brandsoldater tutande i sina horn.

Fantastiskt skådespel

Dagen höll på att gå över i skymning när en häftig vådeld utbröt i en del av det väldiga bygg-

Eldkvarn brinner.

nadskomplexet. Branden spred sig explosionsartat i byggnaden och det inbyggda ”sinnrika” eldsläckningssystemet fungerade inte. Värmen blev så stark med väldiga eldpelare upp i luften och moln av gnistor och rök att brandkårens ”brandtränade” hästar vägrade närma sig brandhärden. Brandmännen fick själva dra fram vagnarna och linda in sina ansikten i blöta skjortor för att klara den obeskrivliga hettan.

Snart stod hela Eldkvarn i ljusan låga. Man beräknade att nära 60.000 av Stockholms invånare trängdes på närliggande gator för att få en glimt av det fantastiska skådespelet.

Kungen Oskar II var också på plats. Enligt gammal god ”kungased” borde denne ha lett släckningsarbetet, så hade Karl XV alltid gjort i liknande situationer. Men han förblev till all lycka passiv åskådare.

Kvarnen brann ned till grunden men byggdes upp igen och drevs som vanligt en tid. Den revs emellertid senare och på dess plats ligger idag det pampiga Stadshuset.

Våren är på väg

Häromdagen beklagade jag mig för min sondotter över instundande november och regn, rusk, mörker och kala trädkronor. Den tröst hon gav mig vidarebefordrar jag till läsekretsen: Var inte ledsen farfar för det är nu våren börjar. När löven faller är det nämligen knoppen som skjuter på!

Vådan av ny TV-apparat

För ett par veckor sedan gjorde min 12-åriga TV som Karl den tolfte trogne hund "Pompe" d.v.s.

"Sist av år och möda trötter led han av vid kungens fötter"!

Det är klart att jag först av allt bytte batteri i fjärrstyrningsgrejen – men, icke sa Nicke! Min erfarenhet (bitter) sa mig att inte kalla på någon TV-reparatör (dom tar 500 kronor bara för att komma innanför dörren).

Alltså bestämde jag mig raskt för att investera i en ny "dumburk". Närmaste barnbarn med ganska nytt körkort eskorterade mig till TV fournisssören, där jag på 5 minuter bestämde mig för den nya familjemedlemmen – silverfärgad, stilig och med lite större "gloyta" än på den avsmnade.

Barnbarnen fixade installationen

Hon med körkortet + lillebror (16) fixade sedan installationen och programmeringen, bortforsling av det gamla kadavret o.s.v, Dagens ungdomar är fantastiska vad gäller tekniska prylar och det är klart – dom har ju vuxit upp i det datoriserade samhället, så det är väl i sin ordning.

Första kvällen gick bra – jag hade av barnbarnen fått en lektion i handhavandet av de mest elementära knapparna så jag kunde knäppa av och på med den där fjärrstyrningsmanicken – det var visserligen lite för röd bild i min smak, men jag kunde inte hitta den rätta knappen för "nedrödning" så det fick vara.

Dagen därpå studerade jag bruksanvisningen och konstaterade snabbt, att utan teknisk utbildning står man sig ganska slätt om man skall utnyttja alla de finesser, som följer med inköp av en ny TV idag.

Plötsligt blir jag litet nostalgisk och minns med viss saknad vår första TV-apparat. Året var 1959 och vi var tydligen de första i vårt kvarter, som innehade en dylik tingest. Ungarna var jättemalliga och populära bland kompisarna.

En muslimsk moské

En dag i veckan såg vår entré ut som förrummet till en muslimsk moské – d.v.s. full av skor!

Sigges cirkus var på gång och alla närboende barn häckade framför den f.ö. som möbel betraktad fullständigt groteska apparaten – ni vet, ett stort träbeläte med dubbeldörrar – huuuvva!

Men vad jag nu saknar vid denna min nya sofistikerade TV är handhavandet!

Den gången fanns en knapp för På och en knapp för Av (numer heter det ju on and off av någon anledning) en knapp för volym och därmed var det slut. Sådana där finesser som ljus, kontrast och färgsättning behövde vi inte bry oss om för det bestämde producenten – vi hade bara att tacka och ta emot.

Barnläkare varnade

Några år senare i någon sorts pedagogiskt nit, eftersom många barnläkare varnat för det ökande TV-tittandet hos barn, införskaffade jag en s.k. mynt-TV, en apparat som fungerade som en sorts sparbössa.

Varje gång man ville se ett program, måste man stoppa i ett antal kronor i apparaten och så småningom efter flitigt pröjsande var TV-n vår, men då var å andra sidan ungarna så stora att böcker, idrott och andra saker blivit viktigare för dem.

Just nu arbetar jag på att hitta t.ex. Text-TV (gå in på meny, tryck P-V - - - -) och till nästa nummer av detta eminenta magasin kanske jag kan berätta hur det gick. Klart är i alla fall att jag än en gång kan konstatera att det var bättre förr, eller åtminstone lite enklare!

Hej då!

Ulla

Ur Gunilla Dahlgrens
**LILLA
FRUNTIMMERSBOKEN**

Det heter inte pensionsålder
det heter passionsålder
för nu kan jag ägna
mig åt mina passioner.

God dag!
Jag vill se på en klänning
som gör mig 10 år yngre
och 10 kilo lättare.
Gärna i rött tack.

När jag sa att jag
skulle sova min
skönhetssömn,
frågade han om
jag skulle gå i ide.

Det finns dom som
är vackra redan när
dom vaknar.
det är inte riktigt snällt
mot oss andra.

När barnen tittade på
mitt ungdomsporträtt
och sa: "Oh så vacker!
Är det verkligen du?"
Lade jag ner det i en låda.

Novemberdagar

Novembersolens ljus har ej förmågan
att få en gråkall dag att lysa upp
och parkens kala träd i samlad grupp
ger inget återsken åt bleka lågan.

Och utan svar vi ställer oss den frågan
hur får vi krafter till en sådan kupp
som väcker oss när vårens nya trupp
försöker återväcka levnadslågan.

En blekröd sol som över himlen jagar
kan dock ge liv åt minnets ungdomsdagar
som nu måhända inte lyser klart.

Igenom mörker kyla snö och isar
vi far när levnadsglädjen gärna krisar
och hoppas resan dock skall gå med fart.

K.G.

Så var det Oskar
som gick till frisören
och ville bli klippt.
- Hur vill ni ha
håret klippt?
- Som min bror
- Hur har han det
då?
- Jo tack, bra.

Lars:

- Jag sover som en stock om natten.

Lena:

- Som en stock, säger du. Nej som ett helt
sågverk.

Glädje

Kan vara mycket. Här följer 25 exempel:

- 1 Att bli förälskad
- 2 Att skratta så det gör ont i magen
- 3 Ett varmt bad
- 4 Ingen kö i affären
- 5 En speciell blick
- 6 Att få ett e-mail
- 7 Att köra en tur efter en fin väg
- 8 Att höra din älsklingssång i radion
- 9 Att ligga i din säng och lyssna till regnet
utanför
- 10 Varma handdukar
- 11 Att finna en tröja, som du gärna vill ha, på rea
- 12 Choklad milkshake, eller vanilj, eller jord-
gubb
- 13 Ett en timmes långt telefonsamtal
- 14 Ett bubbelbad
- 15 Att fnissa
- 16 Ett gott samtal
- 17 Stranden
- 18 Att finna pengar i en gammal jacka
- 19 Att skratta av dig själv
- 20 Midnattstelefontal som varar i flera
timmar
- 21 Att springa genom en vattenspridare
- 22 Att skratta utan någon som helst anledning
- 23 Att ha någon som talar om för dig att du är
underbar
- 24 Att le inombords åt en gammal historia
- 25 Vänner

Följ med SPF:s resekommitté till

Kiss Me Kate!

Säffleoperan 22 november. Pris 595:-

Inkl. bussresa, teaterföreställning och middag. Anmälan snarast.

Julmarknad i Vadstena

24 november. Pris 390:-

Inkl. bussresa, entré, förmiddagskaffe och lunch.

Första Adventresa till Nora kyrka

30 november. Pris 450:-

Inkl bussresa, förmiddagskaffe och julbord på Nora stadshotell.

Kielresa

1-3 december. Pris 1200:-

Inkl. bussresa, båtresa och frukostar.

Chinarevyn

Stockholm

31 januari –1 februari. Pris 1800:-

Bussresa t&r, förmiddagskaffe, del i dubbelrum, middag, teaterbiljett, frukost, lunch på hemresan.

Bokas senast 14 november.

Är Du intresserad hör av Dig till resekommittén eller till expeditionen.

Den som har gjort en resa har alltid något att berätta.

Välkomna att resa med oss i Resekommittén:

Sickan Andersson tel. 140 03 • Elvi Ström tel. 383 30 • SPF:s expedition tel. 302 40.

OBS! Till er som betalar till SPF:s expedition: Medtag jämna pengar.